

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.020.02.2021

Pani
Jolanta Wąsowska
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Bytomiu
ul. Moniuszki 25
41-902 Bytom

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/082 – Dochodzenie należności z tytułu kar administracyjnych nakładanych przez organy administracji publicznej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu, ul. Moniuszki 25, 41-902 Bytom
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jolanta Wąsowska, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu ¹ , od 1 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Rozwiązania organizacyjne i obsługa administracyjnych kar pieniężnych. 2. Działania poprzedzające wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zmierzające do zastosowania środka egzekucyjnego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (II kwartał) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Joanna Paliga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/120/2021 z 28 maja 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: PPIS.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu⁴ podejmowała działania zmierzające do wyegzekwowania należności wynikających z kar administracyjnych, choć ich skuteczność nie była wysoka, a przyjęte rozwiązania organizacyjne nie zapewniały prawidłowej obsługi administracyjnych kar pieniężnych.

W PSSE w Bytomiu nie zapewniono pełnej poprawności działań poprzedzających wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zmierzających do zastosowania środka egzekucyjnego. I tak:

- na skutek błędnej interpretacji przepisów, w przypadku 38 zaległości (90,5% przypadków wymagających wysłania upomnienia) nie wysłano do zobowiązanego upomnienia, przez co kierując 37 tytułów wykonawczych do egzekucji naruszono art. 15 § 1 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵,
 - w kolejnych dwóch przypadkach (4,8% przypadków wymagających wysłania upomnienia) upomnienie zostało wysłane do zobowiązanego dopiero po upływie 97 i 438 dni od daty kiedy kara stała się zaległa,
- co NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

Tytuły wykonawcze w stosunku do dwóch kar nałożonych w 2018 roku zostały wysłane dopiero po upływie dziewięciu i 19 miesięcy od dnia kiedy kara stała się wymagalna (5,0% przypadków wymagających wysłania tytułu wykonawczego), co NIK również ocenia jako działanie nierzetelne.

NIK zauważa, że ww. nieprawidłowości mogły wynikać z braku wewnętrznych sformalizowanych zasad postępowania w tym zakresie.

Pracownicy PSSE do dnia 10 czerwca 2020 r. na bieżąco podejmowali czynności zmierzające do zastosowania środka egzekucyjnego w odniesieniu do kar administracyjnych wynikających ze stanu pandemii. Tytuły wykonawcze były wysyłane do 35 dni od dnia przeterminowania należności (w 20 przypadkach co stanowiło 50% przypadków wymagających wysłania tytułu wykonawczego). Od tego dnia - realizując zalecenie⁶ Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach – jednostka kontrolowana nie podejmowała działań zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia⁷ sprawy, co skutkowało wysłaniem 15 tytułów wykonawczych (37,5% przypadków wymagających wysłania tytułu wykonawczego) po upływie od siedmiu do dziewięciu miesięcy od dnia, kiedy kara stała się zaległa oraz niewysłaniem do dnia 30 czerwca 2021 r. trzech tytułów wykonawczych (7,5%), pomimo upływu 90 dni od dnia przeterminowania kary.

W księgach rachunkowych PSSE błędnie rejestrowano terminy płatności należności z tytułu kar pieniężnych, co w połączeniu z niewłaściwym zdefiniowaniem wartości w systemie FK skutkowało nieprawidłową wysokością odsetek należnych od niezapłaconych w terminie kar. Błędne rejestrowanie terminów płatności w księgach rachunkowych stanowiło to naruszenie zasady określonej w art. 24 ust. 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸. Stwierdzono także, że wskazane w tytułach

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: PSSE.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 ze zm.

⁶ Wydane w trakcie wideokonferencji w dniu 10 czerwca 2020 r.

⁷ Tj. wyczerpania środków odwoławczych.

⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 217, dalej „ustawa o rachunkowości”.

wykonawczych terminy od których naliczane były odsetki nie zostały prawidłowo ustalone.

Obie ww. nieprawidłowości miały charakter stały, a nie incydentalny, co w ocenie NIK świadczy o tym, że w okresie objętym kontrolą Główna Księgowa PSSE nienależycie sprawowała nadzór nad czynnościami realizowanymi przez pracowników.

Stwierdzono także nieprawidłowości polegające na:

- rozpatrzeniu jednego z dwóch wniosków o udzielenie ulgi po upływie ponad sześciu miesięcy, co stanowiło naruszenie art. 35 § 1 i 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹ i nie wykonaniu obowiązku określonego w art. 36 k.p.a., polegającego na poinformowaniu wnioskującego o: niezalatwieniu sprawy w terminie, przyczynach zwłoki, o nowym terminie rozpatrzenia wniosku oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia,
- spisaniu z ksiąg rachunkowych należności z tytułu dwóch z 10 objętych kontrolą kar administracyjnych z opóźnieniem wynoszącym pięć miesięcy, przez co naruszono zasadę określoną w art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- poinformowaniu (w jednym z czterech przypadków) po 176 dniach organu egzekucyjnego o zdarzeniu powodującym zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego, co - w ocenie NIK - nie spełniało kryterium rzetelności działania i stanowiło naruszenie obowiązku współpracy wynikającego z art. 32aa pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Najwyższa Izba Kontroli zauważając podnoszone w wyjaśnieniach przyczyny ww. nieprawidłowości: przyrost liczby obowiązków nałożonych na PSSE w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 oraz skokowy wzrost liczby wydanych decyzji, zwraca uwagę, że obowiązkiem Kierownika jednostki jest taka organizacja jej pracy, która umożliwi prawidłowe wypełnianie jej zadań.

Na pozytywną ocenę zasługuje prawidłowo ujmowane w księgach rachunkowych zdarzeń polegających na nałożeniu kary administracyjnej, prawidłowe stosowanie wewnętrznych uregulowań dotyczących udzielania ulg oraz terminowe przekazywanie do organu II instancji wniosków o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji i odwołań od decyzji nakładających kary pieniężne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Rozwiązania organizacyjne i obsługa administracyjnych kar pieniężnych

Opis stanu faktycznego

1.1. W obowiązującym w PSSE Regulaminie organizacyjnym¹¹ żadnej komórce organizacyjnej nie przypisano wprost obsługi spraw dotyczących administracyjnych kar pieniężnych. Nadzorowanie windykacji należności budżetowych należało do obowiązków osoby zatrudnionej na Samodzielnym Stanowisku Pracy Głównego Księgowego. Obsługa i doradztwo prawne oraz opiniowanie pod względem formalno-prawnym decyzji i postanowień należały, według Regulaminu do obowiązków osoby zatrudnionej na Samodzielnym Stanowisku Pracy Radcy

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm., dalej: k.p.a..

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Wprowadzonym Zarządzeniem Dyrektora PSSE nr Z/0147/4/2013 z 28 lutego 2013 r. ze zm.

Prawnego, jednak stanowisko to w okresie objętym kontrolą nie było obsadzone (obsługę prawną realizował podmiot zewnętrzny na podstawie umowy zlecenia).

(akta kontroli str. 3-45)

W okresie objętym kontrolą zadania z zakresu windykacji zostały pisemnie przekazane do realizacji dwóm pracownikom (a pracownicy potwierdzili pisemnie ich przyjęcie) Sekcji Ekonomiczno-Finansowej¹². Jeden z pracowników wykonywał ww. obowiązki do 25 kwietnia 2018 r., a następnie od 21 maja 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. Drugi pracownik wykonywał obowiązki od 22 listopada 2019 r., a w jego aktach osobowych znajdował się dokument świadczący o przeszkoleniu w tym zakresie przez bezpośrednią przełożoną – Główną Księgową.

(akta kontroli str. 46-61)

Dokumentem obowiązującym w PSSE w Bytomiu w zakresie organizacji rachunkowości i kontroli finansowej była „Instrukcja Kontroli Finansowej, zasad (polityki) rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów finansowo-księgowych, procedur kontroli finansowej, instrukcji inwentaryzacyjnej oraz instrukcji kasowej¹³. W załączniku nr 7 do ww. dokumentu w zapisano, że upomnienia i przedsądowe wezwania do zapłaty dotyczące należności budżetowych prowadzone są przez Sekcję EF na bieżąco.

Według oświadczeń: Głównej Księgowej, pracowników Sekcji EF zajmujących się księgowaniem dochodów budżetowych i egzekucją należności oraz Kierownika Sekcji Organizacji Kadr i Szkoleń funkcjonujący w PSSE sposób postępowania z obsługą kar administracyjnych był następujący:

- Pracownik sekcji odpowiedzialnej za wystawienie decyzji nakładającej karę pieniężną (Seksja Higieny Pracy w zakresie tzw. kar dopalaczowych i Sekcji Organizacji, Kadr i Szkoleń w zakresie kar związanych ze stanem zagrożenia epidemicznego Covid-19) dostarczał pracownikowi Sekcji EF podpisaną decyzję.
- Należność wynikająca z decyzji księgowana była jako dochód budżetowy. Następnie teczka z decyzją była przekazywana pracownikowi EF odpowiedzialnemu za inicjowanie działań windykacyjnych.
- Pracownik ten wystawiał tytuły wykonawcze, a w sytuacji (w jego ocenie) wymagającej konsultacji z prawnikiem – konsultował dany przypadek.
- Następnie zbiorcze zestawienie tytułów wykonawczych (kierowane do danego Urzędu Skarbowego) było podpisywane przez Główną Księgową i przez PPIS.

(akta kontroli str. 62, 331)

1.2. W Jednostce nie obowiązywały żadne pisemne procedury uszczegóławiające sposób dochodzenia należności z tytułu kar pieniężnych. W przyjętych rozwiązaniach organizacyjnych nie doprecyzowano kwestii terminów podejmowania pierwszych działań (informacyjnych), działań dyscyplinujących (upomnienie) oraz wszczęcia dochodzenia należności na drodze postępowania egzekucyjnego poprzez wystawienie tytułu wykonawczego.

Osobą odpowiedzialną za kontrolowany obszar była Główna Księgową, której w zakresie obowiązków przekazano do realizacji bieżące i prawidłowe prowadzenie księgowości (...) i sprawozdawczości finansowej obejmujące m.in.: prawidłowe i terminowe dochodzenie roszczeń oraz terminowe ściąganie prawomocnie zasądzonych należności.

¹² Dalej: „Seksja EF”

¹³ Dalej: Instrukcja Kontroli Finansowej. W okresie objętym kontrolą obowiązywały trzy Instrukcje Kontroli Finansowej: do 30 stycznia 2018 r. obowiązywała Instrukcja wprowadzona zarządzeniem Dyrektora nr Z/0147/2/2017, od 31 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r. wprowadzona zarządzeniem Dyrektora nr Z/0147/2/2018, a od 1 stycznia 2021 r. wprowadzona zarządzeniem Dyrektora nr Z/0147/11/2020.

W zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności dwóch osób zatrudnionych w Sekcji EF¹⁴ zapisano, iż do ich szczegółowych obowiązków należy m.in.: „pisanie tytułów wykonawczych i wykonywanie czynności zmierzających do prawidłowego przebiegu postępowania egzekucyjnego, prowadzenie rejestru tytułów wykonawczych, egzekucja niezapłaconych upomnień”. Pracownicy ci podlegali służbowo Głównej Księgowej.

(akta kontroli str. 39-78)

1.3. W okresie 2018 r. – I połowa 2021 roku PPIS wydała 81 decyzji nakładających karę pieniężną na łączną kwotę 600.000,00 zł. W roku 2018 PPIS wydała dwie decyzje w kwocie 20.000,00 zł każda. Podstawą wydania decyzji był art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii¹⁵ (dalej: „decyzje dopalaczowe”). Do dnia 30 czerwca 2021 r. nie wyegzekwowano żadnej kwoty z tego tytułu.

W 2019 r. PPIS nie nałożyła żadnej kary administracyjnej.

W 2020 roku PPIS wydała 71 decyzji w łącznej kwocie 490.000,00 zł; wszystkie wynikały z obowiązywania stanu epidemii Covid-19¹⁶. Z tego na koniec 2020 r. wyegzekwowano 33.000,00 zł¹⁷. W I połowie 2021 r. wyegzekwowano 9.795,99 zł z tytułu kar nałożonych w 2020 r.¹⁸

W I połowie 2021 roku PPIS wydała osiem decyzji (wszystkie wynikały z obowiązywania stanu epidemii Covid-19¹⁹) w łącznej kwocie 70.000 zł, z czego do 30 czerwca 2021 r. nie ściągnięto żadnej należności.

(akta kontroli str. 79-99)

1.4. W księgach rachunkowych PSSE prawidłowo ewidencjonowano zdarzenia dotyczące przypisania należności w związku z nałożeniem kary administracyjnej i jej zapłatą. Ewidencję należności z tytułu dochodów budżetowych prowadzono na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji z kontem 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”. Przypis należności następował do miesiąca, w którym wystawiono decyzję nakładającą karę. Powyższe ustalono na podstawie badania 10 najwyższych nałożonych i zapłaconych w całości lub częściowo kar pieniężnych.

(akta kontroli str. 93-99)

1.5. Od nałożonych w okresie objętym kontrolą tzw. kar dopalaczowych²⁰, żaden z ukaranych nie złożył odwołania, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego²¹ lub wniosku o wstrzymanie natychmiastowego wykonania i żadne postanowienie w tym zakresie nie zostało wydane.

¹⁴ O których mowa w punkcie 1.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁵ Dz.U. z 2018 r., poz. 1030,

¹⁶ Zwane dalej „decyzjami covidowymi”, w tym 69 na podstawie art. 48a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r., poz. 1239 ze zm.) i dwie na podstawie art. 15 zzzn ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374), zwana dalej „ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z Covid-19”. Decyzjom wydany na podstawie ww. przepisu nadano rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o art. 108 k.p.a.

¹⁷ z tego 18.000, 00 zł to wpłaty dobrowolne, a 15.000,00 zł uzyskano w wyniku egzekucji komorniczej.

¹⁸ Z tego 2.000,00 zł to wpłaty dobrowolne, a 7.795,99 zł uzyskano w wyniku egzekucji komorniczej. Łącznie do końca czerwca 2021 r. wyegzekwowano pięć kar w całości.

¹⁹ W tym jedna na podstawie art. 15 zzzn ust. 1 ww. ustawy i siedem na podstawie art. 48a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

²⁰ W łącznej kwocie 40.000,00 zł.

²¹ Dalej: „WSA”.

Spośród 69 kar administracyjnych nałożonych w 2020 roku na podstawie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi²², 37 ukaranych podmiotów/osób złożyło odwołanie²³. W sprawach tych organ odwoławczy II instancji²⁴:

- utrzymał w mocy pięć decyzji²⁵,
- uchylił w całości lub w części (w tym przekazał do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji) dziesięć decyzji²⁶,
- uchylił 15 decyzji (umorzył postępowanie I instancji w całości lub w części) w łącznej kwocie 145.000,00 zł.

W żadnym przypadku organ II instancji nie umorzył postępowania odwoławczego, natomiast w czterech przypadkach stwierdził niedopuszczalność odwołania.

Spośród ww. 69 ukaranych, 14 złożyło wnioski o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji (w łącznej kwocie 130.000,00 zł). Liczba postanowień o wstrzymaniu natychmiastowego wykonania decyzji wyniosła 16 i dotyczyła decyzji w łącznej kwocie 125.000,00 zł.

Trzy decyzje zaskarżone zostały do WSA, z czego dwie skargi w łącznej kwocie 10.000,00 zł zostały przez WSA odrzucone, a w jednym przypadku WSA uchylił decyzję w kwocie 10.000,00 zł.

Od dwóch kar administracyjnych nałożonych w 2020 roku na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z Covid-19²⁷, 100% ukaranych podmiotów/osób złożyło odwołanie. Organ odwoławczy II instancji jedną decyzję²⁸ uchylił w całości i przekazał do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji), a jedną uchylił (umorzył postępowanie I instancji w całości i zmniejszył wymiar kary z 15.000,00 zł do 7.500,00 zł). Nadto, jedna z ukaranych osób złożyła wniosek o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji (w kwocie 15.000,00 zł), a organ II instancji przychylił się do tego wniosku, a następnie zmniejszył wymiar kary. Decyzja ta została zaskarżona do WSA (sprawa jest w toku).

Cztery z siedmiu podmiotów/osób, na które nałożone zostały - na podstawie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi²⁹ - kary administracyjne w I połowie 2021 roku, złożyły odwołanie³⁰. Organ odwoławczy II instancji uchylił trzy decyzje (umorzył postępowanie I instancji w całości lub w części) o łącznej wartości 30.000,00 zł, a w jednym przypadku stwierdził niedopuszczalność odwołania.

Spośród ww. siedmiu ukaranych, żaden nie złożył wniosku o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji i żadne postanowienie w tym zakresie nie zostało wydane. Żadna decyzja nie została zaskarżona do WSA.

Osoba na którą nałożona została jedyna spośród kar administracyjnych nałożonych w I połowie 2021 r. na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z Covid-19³¹, złożyła odwołanie (sprawa jest w toku). Osoba ta nie złożyła wniosku

²² W łącznej kwocie 470.000,00 zł.

²³ Łączna kwota decyzji, od których wniesiono odwołanie wyniosła 270.000,00 zł

²⁴ Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach.

²⁵ W łącznej kwocie 30.000,00 zł.

²⁶ W łącznej kwocie 60.000,00 zł.

²⁷ W łącznej kwocie 20.000,00 zł.

²⁸ W kwocie 5.000,00 zł.

²⁹ W łącznej kwocie 65.000,00 zł.

³⁰ Łączna kwota decyzji, od których wniesiono odwołanie wyniosła 40.000,00 zł

³¹ W kwocie 5.000,00 zł.

o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji, jednak organ II instancji wydał postanowienie o wstrzymaniu natychmiastowego jej wykonania. Decyzja nie została zaskarżona do WSA.

W żadnym z 81 przypadków decyzji nakładających karę pieniężną w okresie objętym kontrolą sprawa nie została wniesiona do Naczelnego Sądu Administracyjnego i w żadnym przypadku nie został złożony wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji.

(akta kontroli str. 79-92, 162-164, 167)

1.6. Odwołania i wnioski o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji zostały przekazane organowi odwoławczemu z dochowaniem terminu określonego w art. 133 ustawy k.p.a., tj w ciągu siedmiu dni od dnia, w którym organ otrzymał odwołanie³².

(akta kontroli str. 100)

1.7. W kontrolowanej jednostce nie zostały wdrożone procedury zapewniające systematyczne monitorowanie terminowości zapłaty należności pieniężnych z tytułu nałożonych kar administracyjnych. Pracownik odpowiedzialny ze egzekucję z własnej inicjatywy podejmował działania w tym zakresie. W jednostce kontrolowanej znajduje się rejestr podmiotów wobec których skierowano tytuły wykonawcze do egzekucji, który (jak wyjaśniła Główna księgowa) był okresowo monitorowany. W sytuacji, gdy PSSE nie ma informacji o aktualnym stanie egzekucji, wysyłane jest stosowne zapytanie do Naczelnika Urzędu Skarbowego³³.

Liczba kar administracyjnych nałożonych w okresie 5 lat poprzedzających okres objęty kontrolą to 10 o łącznej wartości 180.550,00 zł, z tego do dnia 30 czerwca 2021 r. wszystkie pozostawały niezapłacone, w tym dwie o łącznej wartości 40.000,00 zł uległy przedawnieniu. Żadna z tych kar nie została spisana z ewidencji (co opisano szczegółowo w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Działania podejmowane przez PSSE zmierzające do wyegzekwowania pierwszej kary, która uległa przedawnieniu³⁴ polegały na wysłaniu tytułu wykonawczego 29 października 2014 r., a następnie 23 sierpnia 2018 r. i 3 marca 2020 r. zapytania do Naczelnika Urzędu Skarbowego o aktualnym stanie postępowania egzekucyjnego. W odpowiedzi ze stycznia 2021 r.³⁵ Naczelnik Urzędu Skarbowego poinformował o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wskazując jednocześnie na podjęte próby egzekucji z rachunków bankowych oraz próby ustalenia majątku zobowiązanego, które okazały się bezskuteczne.

W przypadku drugiej kary³⁶, która uległa przedawnieniu tytuł wykonawczy nie został wystawiony. Wierzytelność została zgłoszona w postępowaniu likwidacyjnym pismem z 2 lutego 2015 r. W roku 2015 i 2016 PSSE podejmował próby kontaktu z likwidatorem, jednak wysłane pisma pozostały bez odpowiedzi. Z treści wydruku z KRS wynika, że 10 sierpnia 2015 r. zakończyło się postępowanie likwidacyjne, a 3 grudnia 2015 r. podmiot został wykreślony z KRS.

(akta kontroli str. 101-104, 246)

1.8. Do PSSE w Bytomiu w okresie objętym kontrolą wpłynęły dwa wnioski o udzielenie ulgi w spłacie kary administracyjnej: jeden o rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności kary w wysokości 5.000,00 zł, drugi o rozłożenie na

³² Ustalono na próbie 20 spraw.

³³ Ustalono na podstawie przeglądu spraw z lat 2013-2017.

³⁴ Decyzja nr NS.HP/4320-31/D.1/1680/13 z dnia 8 lipca 2013 r.

³⁵ Pismo z zapytaniem o stan egzekucji z sierpnia 2018 r. pozostało bez odpowiedzi.

³⁶ Decyzja nr NS.HP/432-1977-D.2/14 z dnia 4 sierpnia 2014 r.

raty należności wynikającej z kary w kwocie 5.000,00 zł nałożonej na podstawie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Oba wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

(akta kontroli str. 107)

1.9. W PSSE w okresie objętym kontrolą obowiązywały wewnętrzne regulacje dotyczące zasad udzielania ulg, umorzeń i zwolnień. Stanowiły one załącznik do obowiązującej Instrukcji Kontroli Finansowej.

Z dwóch rozpatrywanych wniosków o udzielenie ulgi w spłacie kary administracyjnej, oba rozpatrzone zostały zgodnie z zasadami wynikającymi z obowiązujących regulacji wewnętrznych: sprawdzono ich zasadność i kompletność. Wniosek o rozłożenie na raty został rozpatrzony pozytywnie w ciągu 9 dni, natomiast wniosek o rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności rozpatrzono po ponad sześciu miesiącach, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 108-127)

1.10. W PSSE zdarzenia polegające na odpisaniu należności z tytułu uchylecia kary przez organ wyższej instancji były księgowane na właściwych kontach, ale nie zawsze we właściwych okresach. Z 10 objętych kontrolą spraw osiem zostało zaksięgowanych do miesiąca w którym PSSE w Bytomiu została poinformowana o decyzji organu wyższej instancji, a w pozostałych dwóch przypadkach w piątym miesiącu po miesiącu, w którym jednostka kontrolowana została poinformowana o rozstrzygnięciu (co opisano szczegółowo w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 155)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wniosek o rozłożenie na raty lub odroczenie płatności kary administracyjnej³⁷ wpłynął do PSSE w Bytomiu w dniu 26 listopada 2020 r., natomiast decyzja w tym zakresie została wydana ponad sześć i pół miesiąca później, tj. 15 czerwca 2021 r. W sprawie nie prowadzono postępowania wyjaśniającego, gdyż kompletne dowody zostały przekazane jednostce kontrolowanej wraz z wnioskiem.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 35 § 1 i 2 k.p.a., który stanowi, że sprawa powinna być rozpatrzona niezwłocznie, jeżeli można ją rozpatrzyć w oparciu o dowody przedstawione przez stronę. PSSE nie wykonał również obowiązku określonego w art. 36 k.p.a., polegającego na obowiązku poinformowania wnioskującego o: niezataświeniu sprawy w terminie, przyczynach zwłoki, o nowym terminie rozpatrzenia wniosku oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

(akta kontroli str. 128-134)

PPIS wyjaśniła, że powyższe wynikało z faktu, iż wniosek wpłynął do PSSE w czasie drugiej fali pandemii, kiedy to z uwagi wstrzymanie działalności PSSE w Dąbrowie Górniczej, jednostka kontrolowana przejęła obowiązki ww. Stacji, a pracownicy PSSE w Bytomiu wykonywali obowiązki obu jednostek. Ponadto pracownica zajmująca się karami pieniężnymi nakładanymi w związku z wystąpieniem stanu epidemii również uległa zakażeniu. Dalej wyjaśniła, że w listopadzie 2020 r. 60% załogi PSSE w Bytomiu przebywało na zwolnieniach lekarskich³⁸. Pracownicy skupiali się głównie na zwalczaniu bieżących skutków

³⁷ Decyzja nr OKS/436/5720

³⁸ Kontrola NIK potwierdziła wyjaśnienia dotyczące licznych nieobecności w pracy w IV kwartale 2020 roku. Ustalono, że w miesiącach: październiku, listopadzie i grudniu 2020 r., liczba pracowników przebywających na zwolnieniach i urlopach innych niż wypoczynkowe od sześciu do 10 dni wynosiła średnio 12-13 podczas gdy w

epidemii, tj. wywiadach epidemiologicznych, wprowadzaniu do systemu danych o kwarantannach i izolacjach, współpracowali z dyrektorami placówek oświatowych w zakresie zachorowalności uczniów i kwarantanny ich rodzin. Taka sytuacja utrzymywała się do maja 2021 r. Ponadto wyjaśniła, że wnioskodawca przebywał w zakładzie karnym, co niweczyło możliwość zapłaty. Dodała, że wobec wnioskodawcy nie wszczęto egzekucji.

(akta kontroli str. 135-137)

Główna Księgowa wyjaśniła, że opisana wyżej nieprawidłowość wynikała również z faktu zaangażowania w październiku i listopadzie 2020 r. pracowników Sekcji EF do wykonywania dodatkowych czynności związanych z wystąpieniem stanu pandemii: skanowania dokumentów, przygotowywania do wysyłki decyzji administracyjnych dotyczących kwarantanny i przeprowadzania wywiadów telefonicznych.

(akta kontroli str. 229-233, 251)

2. Pomimo przedawnienia w 2019 r. i 2020 r. dwóch należności z tytułu kar pieniężnych o wartości 20.000,00 zł każda, do dnia 31 lipca 2021 r. nie wyksięgowano ich z ksiąg rachunkowych. W PSSE nie dokonywano również uaktualnienia stanu należności, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości³⁹.

Instytucja przedawnienia powoduje, że należności tego typu nie spełniają definicji aktywów, zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy o rachunkowości, gdzie jako aktywa rozumie się kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Powyższe stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Powyższe skutkowało wykazaniem nieprawidłowych danych w sprawozdaniach budżetowych Rb-27 i Rb-N.

(akta kontroli str. 101-102)

Główna Księgowa wyjaśniła, że aktualizacji należności nie dokonywano, gdyż obowiązująca Polityka Rachunkowości tego nie przewidywała. Natomiast odnośnie nieodpisania z ksiąg rachunkowych przeterminowanych należności wyjaśniła: dotychczas nie dokonywano wyksięgowania należności, pomimo upływu 5 lat od terminu płatności, ponieważ uznano, że zmiana okoliczności może spowodować, iż należności te będą mogły być wyegzekwowane w przyszłości, a tym samym wpływy do budżetu państwa nie będą uszczuplone. Dodała, że „taka praktyka wynikała z naszej interpretacji stanowiska jednostki nadrzędnej w przedmiotowym zakresie”.

Obie ww. przedawnione należności zostały odpisane z ksiąg w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 106, 242-245, 247-250)

miesiącach sprzed pandemii (tj. w styczniu i lutym 2020 r.) było to średnio 3 pracowników. Natomiast liczba pracowników przebywających na zwolnieniach i urlopach innych niż wypoczynkowe co najmniej 11 dni wynosiła średnio 26-27 podczas gdy w miesiącach sprzed pandemii było to średnio 4 pracowników. W I kwartale 2021 roku średnia liczba pracowników przebywających na zwolnieniach i urlopach innych niż wypoczynkowe co najmniej 11 dni wyniosła 11-12, natomiast w II kwartale wyniosła 10 pracowników. Liczba pracowników zatrudnionych w okresie od marca 2020 r. do czerwca 2021 r. wynosiła od 102 do 106 osób.

³⁹ Przepis ten nakłada obowiązek aktualizowania należności, z uwzględnieniem stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego

3. W dwóch spośród 10 objętych kontrolą przypadków księgowania umorzeń decyzji, mimo iż informacja o rozstrzygnięciu (umorzeniu decyzji) wpłynęła do PSSE w lipcu 2020 r., zdarzenie polegające na umorzeniu kary pieniężnej zostało ujęte w księgach rachunkowych w grudniu 2020 r. Powyższe dotyczyło:

- decyzji nr OKS/436/74/20, data wpływu rozstrzygnięcia do PPIS w Bytomiu to 27 lipca 2020 r., zaksięgowane do miesiąca grudnia 2020 r.
- decyzji nr OKS/436/75/20, data wpływu rozstrzygnięcia do PPIS w Bytomiu to 27 lipca 2020 r., zaksięgowane do miesiąca grudnia 2020 r.

i stanowiło naruszenie zasady określonej w art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić każde zdarzenie, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym.

Powyższe skutkowało wykazaniem w sprawozdaniach miesięcznych Rb-27 za miesiące od lipca 2020 r. do listopada 2020 r. oraz w sprawozdaniu Rb-N za III kwartał 2020 r. nierzetelnych danych (choć zgodnych z ewidencją księgową), a różnica pomiędzy stanem faktycznym, a wykazanym wyniosła 20.000,00 zł.

(akta kontroli str. 138-147)

Główna Księgowa i Kierownik Sekcji Organizacji Kadr i Szkoleń (która powinna przekazać do Sekcji FK informację o umorzeniu postępowania) wyjaśniły, że wynikało to ze stanu pandemii i powieliły argumenty zawarte w wyjaśnieniach Dyrektor PSSE i Głównej księgowej przytoczonych w punkcie 1 sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 157-158, 251)

4. W procedurach wewnętrznych PSSE nie uregulowano zasad postępowania w ramach działań informacyjnych oraz terminów ich podejmowania.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁰, celem kontroli zarządczej, którą stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań jednostki sektora finansów publicznych w sposób zgodny z prawem, oszczędny i terminowy, jest w szczególności zapewnienie skuteczności i efektywności działania. Ustalenie procedur dotyczących działań informacyjnych, ich prawidłowe wdrożenie i stosowanie może zapewnić uregulowanie przez dłużnika należności wynikającej z decyzji administracyjnej nakładającej karę pieniężną bez konieczności wszczynania postępowania w ramach egzekucji administracyjnej.

Dyrektor PSSE wyjaśniła, że w PSSE w Bytomiu nie obowiązują odrębne procedury uszczegółowujące sposób dochodzenia należności, a sposób dochodzenia należności wynikających z wydanych przez organ PPIS w Bytomiu decyzji płatniczych (dotyczy również kar pieniężnych) został w zarysie opisany w punkcie 70 załącznika nr 7 „Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych” do Instrukcji kontroli finansowej z dnia 28 listopada 2013 r. z późniejszymi zmianami. Dalej wyjaśniła, że do dnia przeprowadzania czynności kontrolnych NIK, przeprowadzone kontrole finansowe przez upoważnionego przedstawiciela ŚPWIS w Katowicach (2018 r.) nie wykazały nieprawidłowości w tym obszarze i nie zaleciły wprowadzenia procedury uszczegółowującej proces dochodzenia należności, w związku z powyższym nie było potrzeby uszczegółowiania istniejących zapisów lub tworzenia

⁴⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

dotatkowej procedury. Dalej oświadczyła, że w związku z nieprawidłowościami w zakresie dochodzenia należności z tytułu nałożonych kar pieniężnych stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych NIK, Główna Księgowa zostanie zobowiązana do opracowania stosownej procedury i przeszkolenia z jej zapisów pracowników realizujących w/w zadania.

(akta kontroli str. 229-231)

OCENA CZĄSTKOWA

Obowiązki związane z obsługą administracyjnych kar pieniężnych zostały przypisane poszczególnym pracownikom. Zdarzenia polegające na powstaniu należności z tytułu nałożenia kary administracyjnej były prawidłowo ujmowane w księgach rachunkowych, a odwołania i wnioski o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji były terminowo przekazywane do organu II instancji. Stwierdzono nieprawidłowości polegające na rozpatrzeniu wniosku po upływie ponad sześciu miesięcy i nie wykonaniu obowiązku określonego w art. 36 k.p.a., ujęciu w księgach umorzenia dwóch kar administracyjnych z opóźnieniem wynoszącym pięć miesięcy oraz niewyksięgowaniu dwóch przedawnionych kar administracyjnych.

OBSZAR

2. Działania poprzedzające wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zmierzające do zastosowania środka egzekucyjnego

Opis stanu faktycznego

2.1. Podejmowane w PSSE działania informacyjne⁴¹ nie były rejestrowane (co opisano szczegółowo w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Główna księgowa wyjaśniła, że działania informacyjne były stosowane do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych⁴². Po tej dacie, z powodu braku zgody kontrahentów do przetwarzania ich danych osobowych PSSE w Bytomiu nie stosowała tzw. „miękkiej egzekucji”.

Odnosnie do braku stosowania tzw. „miękkiej egzekucji” do kar administracyjnych nakładanych w związku z obostrzeniami wynikającymi ze stanu pandemii, prawnik obsługujący PSSE wyjaśnił, że wprowadzenie kar pieniężnych za łamanie obostrzeń wprowadzonych w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego spotkało się z dużym sprzeciwem społeczeństwa. Pracownicy PSSE byli narażeni na ataki ze strony społeczeństwa, które wyrażało antagonistyczny stosunek do pracy całej Inspekcji Sanitarnej, co niweczyło jakiejkolwiek możliwości dobrowolnej zapłaty. Dalej wyjaśnił, że w dobie pandemii organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej były nadmiernie obciążone pracą, zaś za nadrzędne w ich pracy należy uznać działania zmierzające do powstrzymania rozprzestrzeniania się epidemii celem ochrony zdrowia i życia obywateli. Dalej wyjaśnił, że z uwagi na konieczność przestrzegania norm z zakresu ochrony danych osobowych, działania informacyjne należy wykonywać z dużą ostrożnością (a pracownicy nie mają żadnej pewności, że rozmawiają z właściwą osobą).

(akta kontroli str. 159-161)

W odniesieniu do przedstawionych wyżej wyjaśnień NIK zauważa, że przepisy o ochronie danych osobowych nie są przeszkodą do stosowania działań informacyjnych.

⁴¹ Dalej zwane również „miękką egzekucją”.

⁴² Dz.U. z 2019 r. poz. 1781

2.2. Na 44 kary administracyjne nałożone w latach 2018-I połowa 2021, które nie zostały zapłacone w terminie⁴³, PSSE w Bytomiu wysłał cztery upomnienia, wszystkie 30 czerwca 2021 r., z czego trzy dotyczyły kar nałożonych w I połowie 2021 r., a jedna kary nałożonej w I połowie 2020 r. Spośród ww. upomnień dwa wysłano do 70 dni od daty kiedy kara stała się zaległa, a dwa po tym terminie. Z pozostałych 40 przypadków, w dwóch wysłanie upomnienia nie było wymagane, gdyż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności (zgodnie z art. 108 §1 k.p.a.)⁴⁴. W 38 przypadkach upomnienie nie zostało wysłane, a od daty kiedy kara stała się zaległa upłynęło co najmniej 70 dni (co opisano szczegółowo w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 103,162-168)

W przypadku wszystkich wysłanych w okresie objętym kontrolą upomnień, zobowiązanego obciążono kosztami upomnienia, co było zgodne z art. 15 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(akta kontroli str. 168-169)

2.3. Jednostka nie dokonała oceny skuteczności działań informacyjnych i dyscyplinujących.

(akta kontroli str. 234-237)

2.4. W PSSE naliczano i egzekwowano zapłatę odsetek za zwłokę od zaległych kar administracyjnych, a należności z tego tytułu zostały zaewidencjonowane na właściwych kontach w księgach rachunkowych⁴⁵. Należności te nie zostały jednak w ewidencji księgowej ujęte we właściwej wysokości. Spośród 17 kar pieniężnych niezapłaconych w terminie⁴⁶, w przypadku wszystkich termin płatności w księgach rachunkowych został nieprawidłowo wyznaczony, a ponadto odsetki zostały naliczone w niewłaściwej wysokości (co opisano szczegółowo w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 171-201, 252)

2.5. Należności z tytułu kar pieniężnych nałożonych w 2018 r., które nie zostały uregulowane w terminie⁴⁷ zostały objęte tytułami wykonawczymi wystawionymi w I połowie 2019 r. (decyzja nr NS.HP/4320-1088-D.1/18) i I połowie 2020 roku (decyzja nr NS.HP/4320-1039-D-10/18). Spośród 59 należności z tytułu kar administracyjnych nałożonych w I połowie 2020 r., które nie zostały zapłacone w terminie⁴⁸, 20 zostało objętych tytułami wykonawczymi⁴⁹ wystawionymi w tym samym okresie⁵⁰. W I połowie 2021 r. nałożono sześć kar administracyjnych, które nie zostały zapłacone w terminie⁵¹, z czego żadna kara nie została objęta tytułem wykonawczym. W ww. okresie PSSE w Bytomiu wystawił 15 tytułów egzekucyjnych na łączną kwotę 90.000,00 zł, które dotyczyły kar nałożonych w I połowie 2020 r.

(akta kontroli str. 103, 179-193)

⁴³ Bez decyzji uchylonych/umorzonych o czym PSSE w Bytomiu został poinformowany do 70 dni od dnia przeterminowania należności, decyzji w przypadku których nie było możliwości ich doręczenia i decyzji w odniesieniu do których wydano postanowienie o wstrzymaniu natychmiastowego wykonania decyzji, a informacja w tym zakresie wpłynęła do PSSE w Bytomiu do 70 dni od dnia przeterminowania należności.

⁴⁴ Decyzja nr. OKS/436/68/20, OKS/436/4/21

⁴⁵ Co ustalono na podstawie badania 2 kar tzw. dopalaczowych i 15 kar tzw. covidowych.

⁴⁶ Dwóch z roku 2018, 10 z roku 2020 i pięciu z 2021 roku.

⁴⁷ O łącznej kwocie 40.000,00 zł, każda po 20.000,00 zł.

⁴⁸ O łącznej kwocie 395.000,00 zł

⁴⁹ O łącznej kwocie 125.000,00 zł.

⁵⁰ W II połowie 2020 r. nie wystąpiły przypadki nałożonych i niezapłaconych kar administracyjnych. Żadno upomnienie w tym okresie nie zostało wysłane.

⁵¹ O łącznej wartości 50.000,00 zł.

W Inspektoracie nie wystąpiły przypadki, do których miał zastosowanie art. 6 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (w brzmieniu od 20 lutego 2021 r.)⁵² oraz należności z tytułu kar nałożonych w 2021 r., o których mowa w art. 6 §1b tej ustawy.

(akta kontroli str. 93-97)

Z 40 decyzji administracyjnych wydanych w okresie objętym kontrolą, z których należności PSSE mógł dochodzić⁵³ i które nie zostały uregulowane w terminie:

- w 37 przypadkach wystawiono i wysłano tytuły wykonawcze, z czego 20 w terminie do 90 dni od daty kiedy kara pieniężna stała się zaległa, w przypadku pozostałych 17 tytułów⁵⁴, termin ten został przekroczony,
- w trzech przypadkach tytuły wykonawcze nie zostały wystawione, a od terminu płatności upłynęło ponad 90 dni⁵⁵.

(akta kontroli str. 165-168)

Tytuły wykonawcze były przekazywane (wysyłane) do organu egzekucyjnego do jednego dnia od daty ich wystawienia.

Kwoty wyegzekwowane w wyniku działań egzekucyjnych wyniosły 15.000,00 zł w 2020 r. i 7.795,99 zł w I połowie 2021 r.

(akta kontroli str. 98-99, 103, 165-168, 179-193)

Terminy wskazane w tytułach wykonawczych jako terminy naliczania odsetek były nieprawidłowe (co opisano szczegółowo w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

2.6. Stan zaległości z tytułu kar administracyjnych ogółem na ostatni dzień roku, w tym zaległości nieobjętych tytułami wykonawczymi wynosił: 180.550,00 zł i 20.000,00 zł w 2017 r., 220.550,00 zł i 60.000,00 zł w 2018 r., 220.550 zł i 40.000,00 zł w 2019 r., 462.113,63 zł i 65.000,00 zł⁵⁶ w 2020 r.

(akta kontroli str. 104)

- Według stanu na 30 czerwca 2021 r. zaległości z tytułu kar administracyjnych wynosiły 482.314,95 zł, w tym nieobjęte tytułami wykonawczymi wyniosły 102.500,00 zł, z tego:
- jedna kara w kwocie 20.000,00 zł nałożona została przed okresem objętym kontrolą⁵⁷,

⁵² Zgodnie z art. 6 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzytel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Wierzyciel może nie podejmować czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, jeżeli łączna wysokość należności pieniężnej, odsetek z tytułu niezapłacenia jej w terminie i kosztów upomnienia nie przekracza dziesięciokrotności kosztów upomnienia, chyba że okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.

Przepis w ww. brzmieniu został wprowadzony ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1553). Wejście w życie 20 lutego 2021 r. Wcześniej obowiązujący przepis stanowił, że: wraz z uchylaniem się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzytel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

⁵³ Bez decyzji których nie udało się doręczyć stronie (OKS/436/76/20 i OKS/436/56/20), trzech decyzji wstrzymujących ich wykonanie do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia (OKS/436/59/20, OKS/436/60/20 i OKS/436/68/20).

⁵⁴ 2 tytuły wykonawcze dotyczące decyzji z terminem płatności przypadającym w 2018 r., i 15 tytułów do decyzji z terminem płatności w 2020 r.

⁵⁵ Decyzje nr OKS/436/31/20, OKS/436/2/21 i OKS/436/9/21.

⁵⁶ Jedna decyzja (20.000,00 zł) wydana przed okresem objętym kontrolą i sześć decyzji (każda po 5.000,00 zł): OKS/436/31/2020, OKS/436/60-61/20 (wstrzymanie natychmiastowego wykonania), dwie decyzje niedoręczone (OKS/436/76/20 i OKS/436/56/20), jedna decyzja OKS/436/57/20 w przypadku której złożono wniosek o odroczenie terminu zapłaty (rozpatrzona w 2021 r.) i jedna sprawa w trakcie procedury odwoławczej (OKS/436/68/20 – 15.000,00 zł)

⁵⁷ Kara przekazana do likwidatora, która uległa przedawnieniu w 2019 roku.

- sześć kar w kwocie łącznej 32.500,00 zł pochodziło z roku 2020 z czego w dwóch przypadkach decyzja nie została skutecznie doręczona z powodu nieznanego adresu, w przypadku trzech wydano postanowienie o wstrzymaniu natychmiastowego wykonania decyzji,
- sześć kar o łącznej wartości 50.000,00 zł pochodziło z I połowy 2021 roku, z czego w dwóch przypadkach decyzja nie została skutecznie doręczona z powodu zmian adresu doręczeń przez przedsiębiorców, a w dwóch przypadkach trwała procedura odwoławcza.

(akta kontroli str. 104,162-166)

2.7. W okresie od marca 2020 r. do maja 2021 r. żaden z pracowników wykonujących lub nadzorujących zadania w zakresie prowadzenia spraw związanych z dochodzeniem należności z tytułu administracyjnych kar pieniężnych nie wykonywał swojej pracy w trybie zdalnym.

(akta kontroli str. 203)

2.8. Badanie dokumentacji źródłowej czterech spraw przekazanych przez PSSE organom egzekucyjnym w wyniku wystawienia tytułów wykonawczych obejmujących należności na łączną kwotę 20.000,00 tys. zł wykazało, że:

- w dwóch przypadkach, w których nastąpiło umorzenie kary pieniężnej przez PSSE w Bytomiu, informacja o umorzeniu należności została przekazana do organu egzekucyjnego następnego dnia;
- w jednym przypadku, w którym nastąpiło umorzenie kary pieniężnej przez PSSE w Bytomiu⁵⁸ po uchyleniu decyzji przez organ II instancji i przekazaniu do ponownego rozpatrzenia, informacja o umorzeniu należności została przekazana po 10 dniach⁵⁹ (decyzja nr OKS/436/25/20), przy czym organ egzekucyjny w tym czasie nie dokonał żadnych czynności;
- w jednym przypadku (decyzja OKS/436/37/20) informacja o wstrzymaniu natychmiastowej wykonalności decyzji wpłynęła do PSSE w Bytomiu 23 lipca 2020 r., następnie postępowanie zostało umorzone (24 września 2020) o czym poinformowano organ egzekucyjny 15 stycznia 2021 r., przy czym organ egzekucyjny w tym czasie nie dokonał żadnych czynności.

(akta kontroli str. 205-226)

2.9. W okresie objętym kontrolą nie wystąpił żaden przypadek, w którym zobowiązany wniósł do PSSE w Bytomiu za pośrednictwem organu egzekucyjnego zarzut w sprawie egzekucji administracyjnej na podstawie art. 33 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(akta kontroli str. 227-228)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W PSSE nie prowadzono ewidencji prowadzonych działań informacyjnych w okresie od stycznia do maja 2018 r, czym naruszono § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁶⁰.

W wyjaśnieniu przyczyn nieprowadzenia ewidencji działań informacyjnych Główna księgowa wskazała niedopatrzenia zatrudnionego wówczas pracownika.

(akta kontroli str. 106, 234-237, 242-245)

⁵⁸ 27 lipca 2020 r.

⁵⁹ 6 sierpnia 2020 r.

⁶⁰ Dz.U. z 2017 r., poz. 1483 – przepis uchylony 30 lipca 2020 r.

2. W PSSE w Bytomiu nie podejmowano bezzwłocznie działań dyscyplinujących wobec uchylających się od zapłacenia kary. Na 42 kary administracyjne nałożone w latach 2018-I połowa 2021, które nie zostały zapłacone w terminie, w przypadku których wymagane było wysłanie upomnienia, PSSE w Bytomiu w 38 przypadkach (90,5%) nie wysłał upomnienia⁶¹ (a od daty kiedy kara stała się zaległa upłynęło co najmniej 70 dni), a w dwóch przypadkach (4,8%) wysłał w terminie 98 i 439 dni od daty kiedy kara stała się zaległa, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 162-168)

Dyrektor PSSE wyjaśniła, że w przeważającej mierze wynikało to z faktu nadawania decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności. Ponadto wyjaśniła, że na postępowanie w tym zakresie wpływ miały również przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia w przypadku gdy dotyczy m.in.: (1) należności pieniężnych, których obowiązek uiszczenia powstaje z mocy prawa, a wysokość tych należności została określona w ostatecznym orzeczeniu, (2) należności pieniężnych wynikających z orzeczeń, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

(akta kontroli str. 170)

NIK zauważa, że nie ma obowiązku przesłania upomnienia, jeżeli decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności (zgodnie z art. 108 k.p.a.), natomiast obowiązek przesłania upomnienia występuje w przypadku decyzji, która była natychmiast wykonalna z mocy ustawy (np. z art. 48a ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

Skutkiem powyższego było (w 37 przypadkach) wysłanie tytułu wykonawczego bez wcześniejszego wysłania upomnienia, co stanowiło naruszenie art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi, że wszczęcie egzekucji administracyjnej jest możliwe po przesłaniu zobowiązanemu pisemnego upomnienia.

3. W jednostce kontrolowanej nieprawidłowo wyznaczano w księgach rachunkowych termin płatności kar pieniężnych. System FK stosowany w PSSE samodzielnie narzuca termin płatności na 14 dni od daty wydania decyzji. Tymczasem termin płatności decyzji objętych kontrolą wynosił: 14 dni od daty doręczenia (dwie kary z roku 2018 i żadna nie została doręczona w dniu wydania) i 7 dni od daty wydania lub 14 dni od daty doręczenia (tzw. decyzje covidowe). Powyższe dotyczyło wszystkich 17 zbadanych przypadków i stało w sprzeczności z art. 24 ust. 3 ustawy o rachunkowości, w myśl którego księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe. Skutkowało to nieprawidłowym naliczeniem w księgach rachunkowych kwoty odsetek kwartalnych i wykazaniem nierzetelnych danych w sprawozdaniach budżetowych Rb-27 poczynawszy od września 2018 r.

(akta kontroli str. 252)

Główna księgowa wyjaśniła, że wynikało to z budowy stosowanego systemu FK Sage Symfonia. Dalej wyjaśniła, że do tej pory, wszystkie rachunki, grzywny miały termin płatności 14 dni od daty wystawienia, a program automatycznie

⁶¹ W tym 36 decyzji wydano na podstawie art. 48 a ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób u ludzi, z czego jedną w roku 2021 i 35 w roku 2020, a dwie na podstawie art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

narzuca termin płatności. Wyjaśniła również, że z powodu utrudnionej pracy w okresie pandemii oraz wykonywania dodatkowych prac z tym związanych przez pracowników Sekcji EF, 7-dniowy termin płatności został nieświadomie przeoczony. Dalej wyjaśniła, że nieprawidłowość ta zostanie usunięta poprzez wyłączenie automatycznego sposobu ustalania terminu płatności.

(akta kontroli str. 234-237)

NIK zauważyła, że powyższe wyjaśnienia nie tłumaczą istoty nieprawidłowości, która polega na niepoinformowaniu Głównej Księgowej przez osobę księgującą dochody budżetowe o tym, że stosowany system FK nie umożliwia prawidłowego ujęcia w księgach terminu płatności. Przyczyną powyższego w ocenie NIK było również nienależyte sprawowanie przez Główną Księgową nadzoru nad zadaniami realizowanymi przez pracowników.

W stosowanym w PSSE systemie FK nieprawidłowo ponadto obliczane były odsetki od zaległych kar administracyjnych. Na próbie 17 przypadków odsetek od nieuregulowanych w terminie kar pieniężnych ustalono, że na 30 września 2018 r. kwota odsetek ujęta w księgach wyniosła 629,86 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 509,00 zł. W kolejnych kwartałach okresu objętego kontrolą kwoty te kształtowały się następująco:

- na 31 grudnia 2018 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 1.587,68 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 1315,00 zł,
- na 31 marca 2019 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 2.524,66 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 2.104,00 zł,
- na 30 czerwca 2019 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 3.472,06 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 2.902,00 zł,
- na 30 września 2019 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 4.429,86 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 3.709,00 zł,
- na 31 grudnia 2019 r., kwota ujęta w księgach wyniosła 5387,68 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 4.515,00 zł,
- na 31 marca 2020 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 6.534,52 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 5.313,00 zł,
- na 30 czerwca 2020 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 8.847,14 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 7.021,00 zł,
- na 30 września 2020 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 11.520,17 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 9.139,00 zł,
- na 31 grudnia 2020 r. kwota ujęta w księgach wyniosła 14.193,21 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 11.621,00 zł,
- na 31 marca 2021 r. kwota odsetek ujęta w księgach wyniosła 16.833,03 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 13.367,00 zł,
- na 30 czerwca 2021 r. kwota odsetek ujęta w księgach wyniosła 20.120,39 zł, podczas gdy prawidłowo ustalona kwota wyniosła 15.911,00 zł.

Powyższe wynikało z opisanego wyżej nieprawidłowego ustalania terminów płatności w księgach rachunkowych oraz z błędnie przyjętej w systemie stopy procentowej stanowiącej podstawę do wyliczenia odsetek. Zgodnie z art. 189i § 2 k.p.a. od zaległej administracyjnej kary pieniężnej nalicza się odsetki za zwłokę w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

(akta kontroli str.252)

Jak wyjaśniła Główna księgowa, pracownik księgując odsetki wpisuje „z ręki” stopę procentową właściwą dla odsetek podatkowych, a system nalicza odsetki ale według stopy procentowej właściwej dla odsetek ustawowych (handlowych).

4. Wobec należności wynikających z 40 decyzji administracyjnych wydanych w okresie objętym kontrolą i nieuregulowanych do końca czerwca 2021 r., z których należności PSSE mógł dochodzić⁶², w trzech przypadkach (7,5%) tytuły wykonawcze nie zostały wystawione, a od terminu płatności upłynęło ponad 90 dni (od 98 do 438 dni)⁶³, a w 17 przypadkach (42,5%) zostały one wysłane po upływie 90 dni (w 16 przypadkach⁶⁴ tytuł wystawiono w terminie 7-9 miesięcy od daty kiedy należność stała się zaległa, a w jednym przypadku⁶⁵ po 19 miesiącach od dnia kiedy należność stała się zaległa), co NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 93-98,103, 165-168, 179-193)

Główna Księgowa PSSE wyjaśniła, że zgodnie z wytycznymi WSSE w Katowicach, przekazanymi w dniu 10 czerwca 2020 r. w trakcie wideokonferencji, sprawy powinny być kierowane do egzekucji dopiero w momencie ostatecznego rozstrzygnięcia, włącznie z wyrokiem WSA. Działanie to miało na celu uniknięcie ponoszenia przez organy inspekcji sanitarnej dodatkowych kosztów związanych z prowadzeniem egzekucji w sytuacji nagminnego uchylania decyzji o nałożeniu kar pieniężnych. W odniesieniu do przyczyn wysłania tytułów wykonawczych (w przypadku dwóch decyzji z 2018 r.) po 9 i 19 miesiącach od terminu płatności Główna Księgowa PSSE wyjaśniła, że wynikało to z reorganizacji Sekcji Ekonomiczno-Finansowej - osoba zajmująca się windykacją przechodziła na emeryturę i stopniowo przekazywała dokumentację nowemu pracownikowi, który to zapoznawał się z poszczególnymi zagadnieniami i procedurą postępowania egzekucyjnego.

(akta kontroli str. 234-239, 242-244)

NIK zauważa, że do momentu otrzymania wytycznych WSSE w Katowicach, jednostka kontrolowana wysyłała tytuły wykonawcze do 35 dni od dnia przeterminowania należności, co potwierdza złożone wyjaśnienie.

5. W PSSE nieprawidłowo ustalono w tytułach wykonawczych terminy od których należy naliczyć odsetki. Jednostka kontrolowana w tytułach wykonawczych dotyczących tzw. kar covidowych termin ten wskazywała jako ósmy dzień od dnia doręczenia. Tymczasem prawidłowo ustalony termin to ósmy dzień od dnia wydania, co wynika z treści decyzji. Natomiast w przypadku tzw. kar dopalaczowych termin ten został ustalony na: 27 lipca 2018 r., podczas gdy prawidłowo ustalony termin to 28 lipca 2018 r. (decyzja nr NS.HP/4320-1039-D-10/18) i na 10 sierpnia 2018 r., podczas gdy prawidłowo ustalony termin to 11 sierpnia 2018 r. (decyzja nr NS.HP/4320-1088-D.1/18).

(akta kontroli str. 179-202, 260)

Dyrektor PSSA wyjaśniła: „W obrębie art. 48a brzmienie ust. 4, w którym mowa jest o wykonaniu decyzji "z dniem jej doręczenia" jest niespójne z brzmieniem ust. 7, który stanowi, że kary powinny być wpłacane w terminie 7 dni "od dnia wydania decyzji". Problem stanowi, czy zatem termin do wpłacenia kary biegnie

⁶² Bez decyzji których nie udało się doręczyć stronie (OKS/436/76/20 i OKS/436/56/20), trzech decyzji wstrzymujących ich wykonanie do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia (OKS/436/61/20, OKS/436/60/20 i OKS/436/68/20).

⁶³ Decyzje nr OKS/436/31/20, OKS/436/2/21 i OKS/436/9/21.

⁶⁴ jeden tytuł wykonawczy dotyczący decyzji z terminem płatności przypadającym w 2018 r., i 15 tytułów do decyzji z terminem płatności w 2020 r.

⁶⁵ tytuł wykonawczy dotyczący decyzji z terminem płatności przypadającym w 2018 r.

od dnia wydania czy od dnia doręczenia decyzji. Wykładnia językowa sugerowałaby, że prawidłowa jest pierwsza odpowiedź – to by jednak prowadziło do trudnych do zaakceptowania rezultatów, bo w razie kilkudniowego lub dłuższego opóźnienia operatora pocztowego w doręczeniu decyzji, to adresat decyzji ponosiłby negatywne konsekwencje w postaci faktycznie krótszego terminu na dokonanie wpłaty; w skrajnych przypadkach upływie 7 dni od dnia jej wydania, co by oznaczało, że musiałby zapłacić karę z odsetkami. Dalej wyjaśniła: „Rozsądniejsza wydaje się wykładnia systemowa, uwzględniająca przy wykładni art. 48a ust. 7 ustęp 4 tego samego artykułu, a także art. 47 § 1 Ordynacji podatkowej, który ma odpowiednie zastosowanie na mocy odesłania z art. 48a ust. 8 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi . Artykuł 48a ust. 4 ww. ustawy stanowi, że decyzja jest wykonalna dopiero "z dniem jej doręczenia", a nie z dniem jej wydania – nie można oczekiwać od człowieka wykonania decyzji, która nie weszła jeszcze w życie. Taki kierunek wykładni potwierdza art. 47 § 1 OrdPU, który termin płatności podatku liczy właśnie od dnia doręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego.⁶⁶

W tym miejscu należy przywołać normy art. 39 – 49 k.p.a. dotyczące instytucji doręczenia. Skutkiem doręczenia decyzji zgodnie z art. 110 k.p.a. jest związanie nią organu, który ją wydał. Skuteczne doręczenie decyzji jest zatem warunkiem jej wejścia do obrotu prawnego, a co za tym idzie – wywoływania przez nią skutków prawnych.

Wobec powyższego przyjęta przez PPIS w Bytomiu w roku 2020 zasada wydaje się jedynie słuszna i właściwa. Słuszność przyjętych rozwiązań potwierdził także wydany w 2021 r. komentarz do ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi”.

(akta kontroli str. 261-262)

Natomiast odnośnie do nieprawidłowo ustalonych terminów płatności kar dopalaczowych w tytułach wykonawczych, Główna księgowa wyjaśniła: „Nieprawidłowe terminy w przypadku kar dopalaczowych zostały mylnie wyliczone przez pracownika zajmującego się egzekucją. Był to nowy pracownik który dopiero rozpoczął pracę i wdrażał się w postępowanie egzekucyjne”.

(akta kontroli str. 242-245)

NIK zauważa, że według treści załącznika nr 3 do Instrukcji Kontroli Finansowej pn. "Organizacja i funkcjonowanie kontroli finansowej", złożenie podpisu przez głównego księgowego na zestawieniu tytułów wykonawczych przekazywanych do organu egzekucyjnego, oznacza, że nie zgłasza on zastrzeżeń do kompletności oraz formalno-rachunkowej rzetelności i prawidłowości dokumentów dotyczących tej operacji. Stwierdzony wyżej stan faktyczny, w ocenie NIK, świadczy o braku sprawowania należytej kontroli w tym zakresie.

6. W jednym z czterech przypadków, PSSE nie powiadomił bezzwłocznie organu egzekucyjnego o wstrzymaniu natychmiastowej wykonalności decyzji (nr OKS/436/37/20).

Informacja o wstrzymaniu natychmiastowej wykonalności wpłynęła do PSSE w Bytomiu 23 lipca 2020 r., następnie decyzja została umorzona (24 września

⁶⁶ Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Komentarz

red. prof. UW dr hab. Leszek Bosek

2021

2020r.). PSSE w Bytomiu poinformowało organ egzekucyjny o uchyleniu decyzji 15 stycznia 2021 r., tj. po 176 dniach od dnia, kiedy PSSE w Bytomiu pozyskał informację o wstrzymaniu natychmiastowego wykonania decyzji, przy czym organ egzekucyjny w tym czasie nie dokonał żadnych czynności. Powyższe, w ocenie NIK nie spełniało kryterium rzetelności działania i stanowiło naruszenie obowiązku współpracy wynikającego z art. 32aa pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi, że wierzyciel powinien powiadomić organ egzekucyjny o zmianie niezwłocznie.

(akta kontroli str. 206-217)

Główna księgowa wyjaśniła, że wynikało to z trudnej sytuacji organizacyjnej panującej wówczas w PSSE, kiedy mogło dojść do opóźnień w przekazywaniu dokumentacji poszczególnych spraw pomiędzy Sekcjami

(akta kontroli str. 234-235, 240-241)

OCENA CZĄSTKOWA

W PSSE podejmowano działania zmierzające do wyegzekwowania należności, jednak nie zawsze były one prawidłowe. Tytuły wykonawcze w stosunku do kar nałożonych w 2018 roku zostały wystawione dopiero po upływie dziewięciu i 19 miesięcy od dnia kiedy kara stała się wymagalna, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne. Do maja 2020 roku w PSSE na bieżąco wysyłano tytuły wykonawcze dotyczące tzw. kar covidowych, natomiast od czerwca 2020 roku, realizując polecenie WSSE w Katowicach, nie podejmowała działań egzekucyjnych do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy. W kontrolowanym zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na nieprzesyłaniu we wszystkich wymagających tego przypadkach upomnień lub wysyłaniem ich po upływie ponad 70 dni od daty wymagalności kary pieniężnej, co NIK również ocenia jako działanie nierzetelne. Skutkiem powyższego w 37 przypadkach, w których wysłano tytuły wykonawcze, naruszony został art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi, że wszczęcie egzekucji administracyjnej jest możliwe po przesłaniu zobowiązanemu pisemnego upomnienia. Kontrola wykazała również nieprawidłowości w zakresie ustalania w księgach rachunkowych terminów płatności kar pieniężnych, co skutkowało nieprawidłowym obliczeniem odsetek oraz wykazaniem w sprawozdaniach budżetowych Rb-27 danych niezgodnych ze stanem faktycznym. Kontrola ustaliła również, że terminy od których naliczane były odsetki wskazane w tytułach wykonawczych nie zostały prawidłowo ustalone. Obie ww. nieprawidłowości miały charakter stały, a nie incydentalny, co - w ocenie NIK - świadczy o tym, że w okresie objętym kontrolą nieprawidłowo funkcjonowała kontrola zarządcza w tym zakresie sprawowana przez Główną Księgową. Ponadto, w jednym przypadku po 176 dniach jednostka kontrolowana poinformowała organ egzekucyjny o wstrzymaniu natychmiastowego wykonania decyzji, co - w ocenie NIK - stanowiło naruszenie obowiązku współpracy wynikającego z art. 32aa ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

NIK zwraca uwagę na konieczność bieżącego:

- podejmowania działań upominawczych wobec zobowiązanych we wszystkich wymaganych przypadkach i bieżącego podejmowania czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego,
- ujmowania w księgach rachunkowych zdarzeń polegających na przedawnieniu kar administracyjnych.

- Wnioski
1. NIK wnosi o skorygowanie nieprawidłowo wykazanych w księgach rachunkowych terminów płatności decyzji administracyjnych.
 2. NIK wnosi o skorygowanie nieprawidłowo naliczonych w księgach rachunkowych odsetek od niezapłaconych w terminie należności z tytułu kar administracyjnych celem prawidłowego wykazania ich w księgach rachunkowych i sprawozdaniach budżetowych.
 3. NIK wnosi o skorygowanie nieprawidłowo wystawionych tytułów egzekucyjnych w zakresie należności wynikających z kar administracyjnych.
 4. NIK wnosi o podjęcie działań organizacyjnych umożliwiających prawidłową obsługę administracyjnych kar pieniężnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 30 września 2021 r.

Kontroler

Joanna Paliga

Gł. Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach